

RÖVID HIREK

VARSÓ. — A nyugat-európai Jászó városokból nagy tűz pusztított, amely elhamvasztotta többek között a város zsinagógáját is. A templom még a XII. sz. században épült és egyik legrégibb ismételt építkezése volt Lengyelországnak.

KONSTANTINÁPOLY. Az elmúlt napokban Konstantinápolyban egy bizottság alakult, amely a török zsidóknak Palesztinába való telepedését írta ki céljúl. Ez eddig itt az első zsidó-palesztinai bizottság, mert Törökországban — mint ismeretes — minden cionista akció tilos.

ATHÉN. A görög kormány engedélyezte 380 me-reküll nemet zsidóknak Szilaszige-én való telepedését.

NEWYORK. — A pennsylvániai városi tanácsnak meggyőző levele Ros Hasnora volt költőre. Tekintettel azonban tanács zsidó lejárta, akik nem a városban voltak, hanem a városban — ez illető ügyben tánta ha lassítottak. — Roosevelt elnök felesége részt vesz a Washingtonban megrendülő „Hadassah” cionista Nőszövetség konferenciáján. — Működés a német kormány belügyi bizottságát adott az Amerikai Olympic Comiténak arra vonatkozólag, hogy az 1936-ban megrendülő olimpiai versenyeken a legkülönbözőbb nemzetiségű zsidó sportolók is részt vesznek, és emellett olimpiai szövetség elhatározta, hogy részt vesz a versenyeken.

KRAKKÓ. — Az általános cionista világszövetségnek szervezése s hermann világkonferenciáján Jeruzsálem értelemben átvitték a londoni cionista exekutívához és a cionista Action Comitté elnökehez, melyben a cionista szervező pártjának főbb konferenciára való összehívását írték le. A londoni ex. cu. live eleget lelt a felhívásnak és október közepére hívja össze a cionista pártok közös konferenciáját.

SZALONIKA. Cem Gedajia főtanács antiszemita kéréseket írtak egy zsidó tanácsnak a zsidó zsinagóga-tesére. — Xenobion Ros-Hosono este egy antiszemita csoportot mekörtött a zsinagógnak és annak összes elveit levetkelt beuzta.

AMSZTERDAM. Egy hivatalos kimutatás szerint, 4500 holland munkás létezik munkát a menő ill. német zsidó által létesített vállalatoknál. A kimutatás szerint, a német zsidó aktívitás folytára Hollandia exportja lényegesen emelkedett. Számos bér-, konfektó-, vegyi-és nyélkegyártó létesítettek. — Az amsterdami német munkások segélyező bizottság október 1-én bejelentette a működését. A bizottság már 1933 márcusában fejt ki tevékenységét, amely főként a munkások szociális részvételét segíti. Hetente átlag 7000 anyanyelvi kész kiadásra volt a segélyszervezetnek. Működés a segélyszervezet anyagi eszközei most már teljesen kimerültek, kénytelen volt kapul bezárni.

SANGHAI. Hivatalos statisztika szerint Kínában 47 német zsidó orvos működik, akik közül 15 a Hiller-rezim óta mekörték el. Németországból. A kínai lakosság a leggyorsabban növekvő meg van elégedve az orvosok működésével.

BRÜSSZEL. Meyr Diesengoff, Tel Aviv polgármestere, aki néhány napot Londonban töltött, Palesztinába való visszatéréséről beszélt. Kiszámlált Brüsszelben, ahol tárgyalásokat folytatott a belga ipari és kereskedelmi körökkel, Belgium és Palesztina gazdasági kapcsolatainak kiépítése érdekében. Mint ismeretes, Diesengoff a belga konzul Palesztinában. A brüsszeli világtalálkozás vezetésére felkérte Diesengoffot és tárgyalásokat folytatott abban az irányban, hogy a világtalálkozás után Palesztinába állítsanak fel. Diesengoff elutasította az előterjesztést, a szójának, hogy Palesztinába való visszatérése után átvesszi annak a bizottság-rak az elnökséget, mely a Zsidó Nemzeti Alap földjein erődített formájában órási örök emléket állított Albert nemrég elhunyt belga királynak.

POSTDAM. A postdami rendőrségvezetés engedélyezte a zsidó ifjúsági szervezeteknek illes az egyenruha viselét.

HAVANNA. Hivatalos közlések szerint nem felelnek meg a valódiak azok a hírek, mintha Kubában zsidóellenes kilengések lennének. Ellenkezőleg, a hatóságok a leggyorsabban védelemben részesítik a zsidó lakosságot.

BERLIN. Hivatalos statisztikák szerint a Hiller-rezim auralma óta 7200 zsidó hagyta el Németországot. A nyolcvan hant el Berlinben 69 éves korában Moses Wilenski, az orosz Chovweve Zion negyvenéves előbarcosa.

Felhívás csehszlovákiai előfizetőinkhez!

Tisztelettel kérjük azon C. S. R.-i előfizetőinket, akiket megbizottunknak nem áll módjában személyesen felkeresni, hogy a rendelkezésükre bocsájtott cheque-lapon utalják át számunkra hátralékossá előfizetési díjösszeget. Szives készségeket előre is köszönjük és vagyunk

zsidó testvér! üdvözléssel:
„NÉPUNK” kiadóhivatal.

— Hogyan mentette meg Hindenburg marsall életét egy orosz zsidó? —
A Zürichben megjelenő Israclisches Wochenblatt közli az alábbi érdekes visszaemlékezést arról, hogyan mentette meg egy zsidó Hindenburg életét: 1915-ben történt, hogy a német csapatok elfoglalták Vlnát és tovább nyomultak Oroszország belsejébe. Oszmiane előtt meglepetésszerűen fesszeszedték magukat az orosz csapatok, rátamadtak az üldöző német csapatokra, amelynek súlyos vereséget okoztak. Másnapra várának Hindenburg megérkezését, aki Mackensen tábornokkal a csata színterére sietett, hogy személyesen adja ki parancsát. Hogy az utat a lébornagy utója számára járhatóvá tegyék, kirendelték az egész lakosságot munkára és a lépos környeket végig kirakták gerendákkal. A munkára kirendelt emberek közül volt Jerachmiel Lewin is, aki egy másik zsidóval és egy oroszral együtt az utépítésnél segítkezett. Az orosz munkás rendkívül gyorsan viselkedett, fő körpene alatt egy súlyos csomagot szorongatott. Jerachmiel faggatni kezdte a csomagról orosz társát, mire ez bevallotta, hogy néhány nappal ezelőtt egy orosz kémel lölte meg, aki a vlnai telefonvezetékét elvágta. Ezt a kémel, aki neki berátja volt, akarta megfosztani. A csomag, amit magával hurcolt, bomba volt, amit a gerendák alá akart helyezni, hogy a német lébornagy keresztül haladva a földbe robbanjon. Jerachmiel, aki látta az utat a bűntényről, másrészt, mint orosz állampolgár nem akarta elárulni orosz társát, kétségbeesett harcba kezdett az elke-seredett emberrel és hosszú órák vaskodása árán rávette arra, hogy tervéről lemondjon. Így mentette meg az életét Hindenburg marsallnak a zsidó Jerachmiel Lewin.

Illuminált állapotban
Reb Isaj és Reb Doved egy szűkén voltak, ahol alaposan felöltöztek a garatra és részegen botorkáltak haza.
— Hé Reb Doved, — mondja — seajts rajtam, csak nem fogsz lthajni, emelj fel.
— Felemlél, — dardozja Reb Doved — azt nem, legfeljebb annyit lehetek az érdekében, hogy én is melled fekszem.

Nem minden einök hal meg végelgyengülésben

Hindenburg a halállal vívódik. A beteg-szoba előtt Hiller szövetségosa várakozik. Látszik rajta, hogy nagyon aggodék. Blomberg tebornok jószárralal biztítja:
— Csak semmi félelem. Nem minden einök hal meg végelgyengülésben!

Szünjenek meg a látszatházasságok!

A bécsi „Mizurich” című lap részletesen foglalkozik azokkal a házasságokkal, amelyek a Palesztinába utazó chaluco által köztétő látszatházasságokból állnak. Az utóbbi időben igen gyakori lett, hogy certifikálhoz jo oil chaluco szivességi házasságot kötnek ugyan-csak Palesztinába igyekvő lányokkal. A certifikál rendelkező chaluco ugyanis kivetheti feleségeket is Palesztinába certifikát nélkül, oil azonban rendszerint kiki a maga útjára jár, anélkül, hogy törődjenek továbbra is egymással és a felbontatlan házassággal. A dedenoralizáló látszatházasságok egy fellüő esetét közli a lap, amely röviden a következőképp fest: „Egy bécsi leány, akinek itt már jegyese volt, de aki semmi szín alatt nem tudott certifikátot kapni látszatházasságot kötött egy vadidegen férfivel, mert certifikátja volt. A „házaspár” elutazott, de nem tudták partraszállni, mert a chaluco, aki valamely különös kegy utján certifikátot kapott, Palesztinában már, mint nem kívánatos kommunista elem volt nyilvánvaló. A hatóságok tehát visszaküldték Európába a „házaspárt”. A férfi és a nő visszakerkeztek Bécsbe, a fiatalember elközött a lánytól és elment, anélkül természetesen, hogy a házasságát felbontotta volna az egyházi és polgári hatóságok előtt. A fiatal „asszony” nak mit volt mil tenni, visszafért első jegyesehez akivel azóta közös háztartásban él...” Egy eset a sok közül. De majdnem valamennyi ilyen szivességi házasság így végződik, legfeljebb tnyai eltéréssel, hogy a fiatalok partraszállanak és ott szakítanak egymással, Erec Jiszroelban.

Talpraesett válasz

Hiller együtt szerepel a bíróságon egy zsidóval, akik tanukép hallgatnak ki. A bírő megkérdezi a zsidótól, hogy hány éves.
— 52 bis 120 — hangzik a följámart válasz.
Ez a felelet nagyon meglepszik Hillernek. Odafordul a zsidóhoz és megkérdezi:
— És hány éves vagyok én?
— 44 bis 45.

Ha nem ad, akkor vegyen

Beállít a gazdag Baruch holtjába a perselyes ember:
— Tessék beledobni egy pár lejt.
Baruch mérgesen ráordít:
— Hagyjon békében, nem adok.
— Hát akkor tessék kivenni a perselyből egy pár lejt, — mondja a perselyes.
— Mit az, hogy vegyek ki egy pár lejt?
— Na, hat az jár magának.
— Ne froclizzon engem, — mondja dühösen Baruch — mi az, hogy jár nekem?
— Hát nem látja, rá van írva a perselyre, hogy a bűnözők javára gyűjtek.

Karrier

Mejsle hazajön az iskolából és már messziről kiáltja:
— Man e, ich bin etwas geworden.
— Siehste, — mor dja az asszony az urának — du schimpst ihn immer und er ist jetzt etwas geworden.
Mejsle ezalatt beér a szobába és az cnyja megkérdezi:
— Nu, Maisle, mein süßes Kind, was bist du geworden?
Mejsle büszkén mondja:
— Krätzig bin ich geworden.

Abírák és hóhérok országa

A vasuti kupében két ur beszélget. Bár németül beszélnek, nem lehet megállapítani, hogy melyik országból valók. Az egyik így szól:
— Wissen Sie, unser Land war einmal das Land der Dichter und Denker und jetzt ist es das Land der Richter und Henker.

A beteg ember

Reb Jicchok kilencven éves korában, hatvankét évi Loldog házasság után meghal. Felesége a temetés után így siránkozik:
— Jaj, jaj, mindig mondták, hogy ne menjek hozzá, mert egy beteges ember.

ZSIDÓ HUMOR ÉS KISZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Engedély nélkül

Majsele nagy lelkesedéssel szalad a haza-érkező tata elé és lelkesen kiáltja:
— Tata, tata, én holnap lépek a tizenhatodik évembe.
— Mejsle, már megint kezdted, szólj rá az apja — hát nem megmondtam, hogy az én engedelmem nélkül egy lépést se tehetsz...

Illuminált állapotban

Reb Isaj és Reb Doved egy szűkén voltak, ahol alaposan felöltöztek a garatra és részegen botorkáltak haza.
— Hé Reb Doved, — mondja — seajts rajtam, csak nem fogsz lthajni, emelj fel.
— Felemlél, — dardozja Reb Doved — azt nem, legfeljebb annyit lehetek az érdekében, hogy én is melled fekszem.

Nem minden einök hal meg végelgyengülésben

Hindenburg a halállal vívódik. A beteg-szoba előtt Hiller szövetségosa várakozik. Látszik rajta, hogy nagyon aggodék. Blomberg tebornok jószárralal biztítja:
— Csak semmi félelem. Nem minden einök hal meg végelgyengülésben!

Talpraesett válasz

Hiller együtt szerepel a bíróságon egy zsidóval, akik tanukép hallgatnak ki. A bírő megkérdezi a zsidótól, hogy hány éves.
— 52 bis 120 — hangzik a följámart válasz.
Ez a felelet nagyon meglepszik Hillernek. Odafordul a zsidóhoz és megkérdezi:
— És hány éves vagyok én?
— 44 bis 45.

Ha nem ad, akkor vegyen

Beállít a gazdag Baruch holtjába a perselyes ember:
— Tessék beledobni egy pár lejt.
Baruch mérgesen ráordít:
— Hagyjon békében, nem adok.
— Hát akkor tessék kivenni a perselyből egy pár lejt, — mondja a perselyes.
— Mit az, hogy vegyek ki egy pár lejt?
— Na, hat az jár magának.
— Ne froclizzon engem, — mondja dühösen Baruch — mi az, hogy jár nekem?
— Hát nem látja, rá van írva a perselyre, hogy a bűnözők javára gyűjtek.

Karrier

Mejsle hazajön az iskolából és már messziről kiáltja:
— Man e, ich bin etwas geworden.
— Siehste, — mor dja az asszony az urának — du schimpst ihn immer und er ist jetzt etwas geworden.
Mejsle ezalatt beér a szobába és az cnyja megkérdezi:
— Nu, Maisle, mein süßes Kind, was bist du geworden?
Mejsle büszkén mondja:
— Krätzig bin ich geworden.

Abírák és hóhérok országa

A vasuti kupében két ur beszélget. Bár németül beszélnek, nem lehet megállapítani, hogy melyik országból valók. Az egyik így szól:
— Wissen Sie, unser Land war einmal das Land der Dichter und Denker und jetzt ist es das Land der Richter und Henker.

A beteg ember

Reb Jicchok kilencven éves korában, hatvankét évi Loldog házasság után meghal. Felesége a temetés után így siránkozik:
— Jaj, jaj, mindig mondták, hogy ne menjek hozzá, mert egy beteges ember.

NÉPUNK

RESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA
Szerkesztő: FÖLÖS szerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTÁN
Buda Josif Vulcan No. 4. Telefon: 443.

Szombatot irni kell...

Több mint egy ó tizedig harcoltak a zsidó szervezők, politikosok és egyesek azért, hogy keresztülvigyék a zsidóságunk azt a vágyát, mely szerint ne kényszerüljön a zsidó ju vagy leány az iskolák padjait köztétő a szombatot megszegni. Mennyi memorandum, mennyi deputációzás, interveció és érvelés volt ezért? De kellett is, megérte. Mert hogyan áthat valós-erkölcsi alapra az ember, akinek zsenge ifjúságában kell már ráeszmélni arra, hogy nem engedik megtartani vallásának legfontosabb törvényét. Végül: sikerült a sok utánjárás. Sikerült és a miniszterium kiadta a rendelkezést, amelynek értelmében minden zsidó iskolás, ha kérésnyel az illetékes iskolahatóságánál, felmentést kaphat a szombati iráskönyvtől.

De a kormány és a miniszterek messzi vannak és amikor alantasabb közegek, mint iskolai igazgatók, tanárok beszállnak, akkor nem tud minden egyes zsidó szülő Bucurestibe szaladni, hogy felmentés gyermeke a szombat kényszerű megszegése alól. Eklatás példája ennek az állítólagos az, ami a cunji Principesa Ileana leányiskolában történt. Beirakozás után felhírták a tanuló leányokat, hogy akik reflektálnak arra, hogy a szombati iráskönyvet alól felmentessenek, jelenkezzenek az irodában, ahol vissza vehetik befizetett tanulójukat és elhagyhatják az iskolát. Erről a kultuszminiszter válaszáig nem tud. És azokról a többi előforduló kisbűt és nagybűt eseteiről, amelyek kétségbeesett szülők tudománkra adnak. Lopunk megteszi kötelességét, amikor járása a zsidó köznéleményt és hangosan ad kifejezést annak, hogy ez ellen tiltakozni kell. De a hatásköri üllépés be-tegségében szenvedő iskolahatóságoknál sok-kal hibásabb a két Központi Iroda, ahol mindig csak beszélnek és ritkán cselekszenek. Meg hibásnak tartjuk a Zsidó Pártot, amelynek ilyenkor kellene előre állni és megmutatni a zsidó közönségnek, hogy a hétköznapi „szombati” problémájának megoldása szívből jelszik és nem csak voks kell, hanem tesz is valamit az országos párt a zsidó közönség érdekében. Össze kell fogni, fel kell világosítani a felsőbb fórumokat, hogy körmére koppintsanak a kisdad antiszemita játékokat üő iskolahatóságoknak.

Mert fontos az és életbevágó, hogy sokszáz, esetleg ezernyi zsidó ju és leány ne seajja meg a szombatot, mert kényszerítik rá őket. Minden törvényes rendelkezés és megérvő kormányintézkedés dacára és ellenére.

Akiket hétköznap sem tanítanak irni

Van a zsidó ifjúságnak másik rétege is, amelyik még elhagyottabb, még szomorúbb, mint azok, akikről fentebb szóltunk. És ezek: a zsidó bocherek, a zsidó talmodot tanulni akaró és gyakran tanuló zsidó ifjúság sorsa. Ezekről talán azt mondhatnánk: akiket hétköznap sem tanítanak irni. Az az alchassidista felfogás, amelyről annyit ír-

tunk már, óddia vilto a dolgoi, hogy nyíltan propagandát csinál az irás-olvasás ellen. Nem kell irni-olvasni tudni, mert az vezet a „smad” felé. Ez lett jelszava annak az irányzatnak, amely szerint Saumaróó indul ki a Tin... A mai vallásos zsidó ifjúság tényleg ugyan a tanulás és semmille és országutján, bebetér némelykor a világi tudás utszöli csárdájába, de közben elhagyottan csatangol az éhezés és nem-törődömség töises bozóitai között. A mai zsidó juit elküldik ugyan zsenge korukban, hogy Tórát tanuljanak, de hogy azután lesz-e ebből valóban Tóra tanulás, vagy csak csavargás, azal nem törődnek. Meg kell valljuk, hogy évekkel ezelőtt, épen a nagy hitközségek áskendők rabbiájának iniciatívájára a Tomche Jesivosz egylet megalakulában volt. Ez arra lett volna hivatott, hogy megoldja ezt az egész szomoró problémát. Hogy ne legyen zsidó gyerek, aki Talmudchochom akar lenni, elhagyott pária, aki kosznapokat egyen és ajtkon való álldogálás és a kolduzások megaláztatja legyen. Hanem menzát révén meglegyen a lehetősége, hogy embe-ri dák-sorsot éljen, hogy önméretre nevelődjék, hogy ne legyen az esetlen, éleltel szemben végtel-kig igénytelen snorrer, ahelyett, hogy talmudi tudományokban járás, hasznos tagja és intelligens szöszölője legyen a zsidó társadalomnak.

Ki gáncsolta ezt el? Állik nem tudják, megmondjuk. Az alchassidista mus képpöcsöl.

Már Weizmann Chajim is tamadja az angol kormány palesztinai politikáját

„Transjordánia kapui meg kell nyílnanak a zsidó munka számára”
London. Megírjuk, hogy Sir Arthur Wauchope, Palesztina főkörmányzója Londonba utazott, ahol beható tanácskozáskat folytat a gyarmattajai miniszteriummal a törvényhozó testület (Legislative Council) ügyében, valamint az aktuális palesztinai problémáról. A kormányzó tanácskozáskat kapcsolatosan az angol cionista föderáció vezetősége negy-szabásu demonstratív üllést tartott, amelyen maga dr Weizmann Chajim, a föderáció disz-cinöke is részvett. A gyűlés határozati javaslatban foglalt állást a tervezett Legislative Council megalakítása ellen. Egy másik határozatban a zsidó bevándorlás fokozását követeltik az angol cionisták. A tiltakozó gyűlés legkiemelkedőbb eseménye Weizmann Chajim expejze volt. Weizmann a cionista világszervezet volt elnöke élesen szembefordult Anglia jelenlegi Palesztina-politikájával.
— 1918-ban és 1921-ben — mondotta Weizmann — amiddőn a Zsidó Nemzeti Olt-hon kétszieséről tárgyalunk, a Jordán mind-két partján elterült Palesztinára gondoltunk, amely így is kicsi, hogy a világon élő zsidóság többségét magába zárja. Később azonban politikai okokból Palesztinát erősen megrövidítették. Egy éjszaka alatt ugyszólván felére válták az ország területét. De a Balfour deklaráció egyarant vonatkozik Palesztinára és Transjordániára. Most azonban alaposan örök a határokat. Az a baj, — azonban, hogy igen egyoldalúan — az araboknak szöszöl-

Minden készen volt. Szervezés, alopszabályok, anyagi támogatások mikéntje és azok beszerzése. Ahogy azt Európában szokták, komoly és szervezni tudó emberek csinálták. És akkor hirtelen amikor terítve volt az asztal — feborult egy ember akaratától. Mindent lescpert és nem maradt egyéb, mint a szegény talmudista ifjak szomorú szerencsétlen helyzete. Ma épen olyan elhagyottak, mint voltak száz ével ezelőtt, talán még elhagyottabbak, mert az élet küzdelmeire ma jobban fel kell készülni, mint egykoron. Akkor lehetett lenni és nem olvasni, csak a rebbeikről írta cionisták leltent, — ma azonban, aki csak azt tudja, nem igen boldogul az életben. Tefelbaum József főrabbi volt az, aki felborította a Tomche Jesivosz terét és maradt csonkán, aróán, az erdélyi zsidó bocherek gazdasági helyzetét. Magyarországon és Szlovéniszkóban példánl szoran prosperál és működhetne itt is és sok száz ifju nevelése vána ezáltal realizálható.

De nem engedte és most ez az ópölő probléma is itt áll előttünk és tehetetlenül szemelünk mindent, jobb a takarással, de terrorizáltnak a Központi Iroda, meg az ősz-szes kulturált áskendők rabbiái. Ők tudják, hogy így rosszul van. Tudják, hogyan kellene segíteni. Tudják, hogy miképpen lehetne organizálni és rendes keretöögösből tereelni a vallásos zsidó ifjúság nevelésének kérdését. De nem engedik oit és azok, akik minden bajt és nyomorúságot, veszekedést és harcot jelentenek az erdélyi zsidóságunknak.

Minden készen volt. Szervezés, alopszabályok, anyagi támogatások mikéntje és azok beszerzése.

Minden készen volt. Szervezés, alopszabályok, anyagi támogatások mikéntje és azok beszerzése. Ahogy azt Európában szokták, komoly és szervezni tudó emberek csinálták. És akkor hirtelen amikor terítve volt az asztal — feborult egy ember akaratától. Mindent lescpert és nem maradt egyéb, mint a szegény talmudista ifjak szomorú szerencsétlen helyzete. Ma épen olyan elhagyottak, mint voltak száz ével ezelőtt, talán még elhagyottabbak, mert az élet küzdelmeire ma jobban fel kell készülni, mint egykoron. Akkor lehetett lenni és nem olvasni, csak a rebbeikről írta cionisták leltent, — ma azonban, aki csak azt tudja, nem igen boldogul az életben. Tefelbaum József főrabbi volt az, aki felborította a Tomche Jesivosz terét és maradt csonkán, aróán, az erdélyi zsidó bocherek gazdasági helyzetét. Magyarországon és Szlovéniszkóban példánl szoran prosperál és működhetne itt is és sok száz ifju nevelése vána ezáltal realizálható.

Weizmann ezután a bevándorlás megváltozott karakteréről mond erőteljes szavakat. Tamadja a kormányt, hogy erősen csökkenti a chaluco munkás bevándorlást és nagyban elő-segít a lökés-bevándorlást, így az a helyzet állott elő, hogy a városi lakosság a mezőgazdasági lakossággal szemben rendkívül előretört, amely viszont az ország egészségétlen gazdasági rétegeződéséhez vezet. Végezetül kitér a törvényhozó testület kérdésére. Kimutatta, hogy Palesztina mai fejlődése mellett és a Balfour deklaráció szerint ennek jogalapja nincs.

Weizmann Chajim, all mindig a mérsékelt politikai híve volt, most már színlén elérkezettnek látja az időt, hogy erőteljes támadást és harcot kezdjen az angol kormány elvethetetlen zsidóellenes politikájával szemben. Weizmann politikai fordulásának igen nagy jelentősége van, mert az ő sava nemcsak a zsidó tömegekhez jut el, hanem épen annyira a Népszövetséghez és az angol kormány felé is.

A jugoszláv zsidóság a legnagyobb várakozással tekint a régens tanács uralkodása elé

Subotica. — (Szabadka) Tudósítónknak alkalma volt beszélgetést folytatni a jugoszláv zsidóság kiemelkedő vezető egyéniségeivel a Sándor király ért tragikus merényletről. A jugoszláv zsidóság körében valóságos legendák keringenek az elhunyt király nobliss emberi gesztusairól és különös jószágáról. A suboticei zsidóság egyik ismert vezető alakja, aki annak idején részt vett azon a minisztertanácson, amelyen a zsidóság jogi helyzetét fektették le, mondja többek között a következőket: — A törvény megszavazása után, amely teljes jogegyenlőséget biztosított a zsidóságnak, Sándor király így szólt: „Abban az országban, ahol a zsidóknak jól megy a sorsuk, az ország sorsa is kedvező, ott azonban ahol a zsidóknak rosszul megy, rossz az ország sorsa is.” — Egy ízben, amikor Sándor király megértedte Dr. Isak Alkalay grandrabbit, hogy or-

szágában mennyi a zsidók száma és a főbbi körük a zsidók lélekszámát, a király megjelentette így kiáltott fel: „Oh csak ilyen kevesen?” — Sándor király tehát talán az egész világon az egyedüli uralkodó, aki keveselte országában a zsidók számát.

Kérdést intéztünk a zsidóság vezető személyiségeihez a régens tanács tagjainak politikai hitvallásait illetően is. Egyöntetien leszögezték, hogy Pál herceg a régens tanács vezetője a legjobb biztosíték arra, hogy Sándor király örökében, az elhunyt uralkodó nemes szellemében fogja a délszláv király ágai vezetését és a zsidósággal szemben is a legmesszebbmenő toleranciával fog viselkedni.

A jugoszláv zsidóság mélyszégyes gyászában is örömmel gondol arra, hogy Sándor király magas méltóságát, méltó utódok töltik be, II. Péter király és Pál herceg személyében.

Alfred Dreyfuss él még és most lett 75 esztendő

Az idősebb generáció élénken emlékezik még az ügyre. A híres Dreyfuss ügyre. Alfred Dreyfuss kapitány állott ennek a világraszóló pernek a középpontjában. Dreyfuss, aki a francia vezérkarnál volt kapitány és hadzáru-lással valódták. A zsidóság egyik nagy megpróbáltatása volt ez, újabbkori zsidótörténelem egyik szomorú fejezete. Nem érdekeltlen, ha most ez alkalomból felújítjuk a régi esetet. 1894-ben volt, amikor a francia vezérkar Dreyfuss azzal gyanúsították meg, hogy fontos katonai titkokat árult el Németországnak. Elítélték és deportálták Ördög szigetére. Csak a Zola Emil vezetésével alakult felvilágosodott és igazságosan érző franciák erőteljes mozgalmának volt köszönhető, hogy kiderült ártatlansága és végül 1906-ban véglegesen rehabilitáltak. De mi van beleírva ebbe a néhány szövegbe? Ami 1894-től 1906-ig lejá szövegezték. Hallatlan nagy eseménye volt ez a világnak és lelkileg befolyásolta a zsidóságot és a környező népek lelkivilágát a zsidósággal szemben. A zsidóság becsületi ügye lett ennek az addig ismeretlen francia tisztnek a sorsa. A vádlottak padján vele együtt állt a zsidóság és rehabilitációja az egész zsidó népek szívében. Kár most arról beszélni, hogy miért van az, hogy egy zsidóért az egész zsidó nép felelős. Ez így van már régóta, — még ha rosszul is van.

De bizonyos tekintetben más irányban döntő befolyást gyakorolt a zsidóság sorsára ez az ügy. Mert Herzi Tirador, éppen akkor élt Párisban és volt a Neue Freie Presse tudósítója, amikor a legerősebb volt a zsidóellenes hangulat, amikor a Dreyfuss ügy a legélesebb hercek központjában állott. Akkor ébredt tudására, látván a párisi ucca zsidóellenes hangulatát, hogy létezik egy egész zsidó probléma, mégis a világjárások felületesen nem is látszott ez a mélyen perzselő időszinkrónia. Ez jelentett fordulópontot életében a nagy Herzinek, ekkor kezdett olyasmit látni, amit addig nem volt módjában lespaztatni. A zsidó léte, amely eddig szunnyadt nála, kitört és a Szajna hídján látta meg vizionárius képben — a zsidó nép fővendő útját. Ez a cionizmus feltételezésének napja volt.

Most negyven esztendője ennek Dreyfuss ezredes még él és a napokban lett 75 esztendő. Visszavonultan él, mert öreg már és mert sokat élt. Neve zászló lett. Neve szöveg lett és dicsőségé vált. Dreyfuss fogalom lett. Kiszáradt a szív, az esztendő, százzalma könyveket, regényeket, színdarabokat és közbene a 75 éves fős elvonultan él. Mi emlékeztünk róla és arról, hogy esete új meggyekelt vágott azon a széles komor úton, amelyet zsidó sorsak és történelemnek nevezünk.

Dr. Biedl Samu, a szegedi hitközség elnöke megvédi a zsidó családi élet tisztaságát Glattfelder püspökkel szemben

Nem első ízben írunk e hasábkon dr. Biedl Samuról, a szegedi izr. hitközség elnöki köről, aki mindannyiszor hallatja hangját, ha a magyar zsidóságot bármilyen oldalról támadás éri. Biedl Samu nem ismeri a kompromisszumot, nem ismeri az opportunizást és hajlott gerincet. A szegedi hitközség elnöke bátran és egyenes szavakkal száll síkra a magyar zsidóság érdekében és utasítja vissza mindenkor a támadásokat, még ha az a legmagasabb helyről jön is. Így legutóbb Glattfelder püspök ur ítéltet heves támadást a „zsidó családi élet” ellen, mint amely előhírnöke a keresztény családokban felbukkanó bomlási jeleknek. Dr. Biedl Samu röviddel Glattfelder püspök támadásának elhangzása után feltűnő beszédében utasította vissza a zsidó családi élet és morál ellen elhangzott támadásokat és kímálatlan, hogy éppen a zsidó család szolgálhat mintaképűl a családi élet tisztul formáinak. Dr. Biedl Samu beszéde természetesen nem maradt halás nélkül, A

magyar öntudatos zsidóság éppen úgy felgyújt gerinces kijelentéseire, mint az antiszemita jobboldali sajtó, amely heves támadásokat intézett ellene. A szegedi hitközség elnökét nem először érik hasonló támadások, de ez nem akadályozza meg őt abban, hogy hangot adjon az igazság szavának. Dr. Biedl Samu már sokszor hebizonyította, hogy a magyarországi zsidóság egyik legértékesebb és legkiemelkedőbb vezetője és a Glattfelder püspökkel szemben való állásfoglalása csak újabb tanúbizonyságát adta ennek.

Házasság. Fényes esküvő zajlott október 14-én a bucsuresi Coral templomban. Dr. Birman Sigmund zenatónak a bucsuresi hitközség elnökének leánya és Gaston Léobel tartották egybekelési ünnepélyüket. A családi ünnepség során számosan keresték fel Dr. Birman Sigmundot, a romániai zsidóság népszerű vezéralakját, szerencsekívánatokkal.

Hódít a horogkereszt Keleten

A Kairóban megjelent „Al Mukatam” arab lap megbízható forrásból nyert értesülés alapján közli, hogy a német nemzetiszocialista párt elhatározta, hogy nagyarányú horogkereszt propagandát indít be Egyiptomban, Irakban, Palesztinában és a többi arablakta országokban. A propagandaminisztérium e célra havonta két és fél millió márkát szavazott meg. A propaganda irányítását német „speciálisták” látják el. A horogkereszt propagandának első eredményei Közékeleten Irakban mutatkoznak a legszembetűnőbbben. A Manchester Guardian bagdadi jelentés alapján közli, hogy az országban egyre erősödik az antiszemita hangulat, amelyet az iraki kormány zsidóellenes politikája is nagyban előtámaszt. A kormány nem tűr az országban semmilyen zsidó nyomdát, beszüntette az összes zsidó lapok megjelenését, sőt külföldi zsidó sajtót sem enged be az országba. A kormány antiszemita politikája odáig megy, hogy még azokat a franciá, angol és amerikai nemzsidó lapokat is elkobozza, amelyek filozofia cikkeket jelentettek meg. A hatóságok elkobozták az összes népszerűsítő könyveket, sőt a bagdadi fővárosba küldött vallásos könyveket is zár alá helyezték. Ezen kívül a postán felbontják a Palesztinából a zsidók számára érkező leveleket és ellenőrzik tartalmukat. Ugyanígy járnak el a Palesztinába küldött levelekkel is.

100 zsidó házat konfiskáltak el Szmyrnában

Az új török törvények értelmében a szmyrniai halóságok 100 görög állampolgárságú zsidó házat, akik egyenként már évszázadok óta élnek Törökországban, elkobozták. A hatóságok nem indokolták semmivel eljárásukat és azt sem közölték, hogy a kormány fogja e kártalanítani a zsidó háztulajdonosokat ingatlanukért. A kizsáfolott házak tulajdonosai ezidőszent Szalonikiben tartózkodnak.

Távolkeleten is

Tokió. Sinemuei, Japán külügyi miniszter közölte a zsidó sajtó képviselőivel, hogy neki is tudomására jutott, hogy Mandzsukóban az orosz fehérgardisták veszedelmes antiszemita propagandát folytatnak. Minthogy a japán kormány értékeli zsidó állampolgárainak gazdasági és kulturális tevékenységét, a külügyminisztérium intézkedni fog, hogy a mandzsukói hatóságok erőlyes kézzel fojtás, kel az antiszemita kilengéseket.

Szigorú intézkedések az illegális arab bevándorlás megakadályozására. Az utóbbi időben látott hírek jelezték el a zsidó sajtóban a Hauranból Palesztinába vándorolt arab munkások számáról. Tény hogy nagyszámúan jöttek át Hauranból arabok, de megközelítőleg sem annyian, mint azt egyes források közlik. A kormány 10—15 ezerre becsüli azon arabok számát, akik a szomszédállamokból jöttek Palesztinába. Illeikézes zsidó körökben azonban legalább is 20 ezer bevándorolt arabról tudnak. Az utóbbi időben lényegesen megerősítették a határőrdelmelet, mely a szomszédországokból való arab bevándorlás ellen is irányul. A kormány egyidőjűleg elrendelte az illegális bevándorolt külföldi arabok kiutasítását az országából. Ez az intézkedés részben a szíriai francia kormány nyomására történt. A szíriai kormányt ugyanis aggodalommal tölti el a haurani arab lakosság állandó eszökkenése és az a körülmény, hogy Palesztina a maga jólétével és fölös munkalkalmával egyre nagyobb vonzóerőt gyakorol Szíria lakosságára. Egyes jelentések szerint Hauranban sok föld megművelésenl maradt, miután a munkaképes embereknek jelentős része Palesztinába vándorolt. A Jewish Agency és a kormány között lefolyt tárgyalásokon zsidó részről elégtétellel állapították meg, hogy a kormány halhatós eszközökkel folytatódik az illegális arab bevándorlás megszüntetésére. Az Agency reprezentánsai többek között rámutattak arra hogy a kérdés radikális megoldása csak úgy képzelhető el, hogyha egy nagy zsidó bevándorlással kielégítik a palesztinai munkapiacot uralkodó nagy munkáskeresletet.

Most NIVEA-fogpaszta is

22 Lei

Enyhe, könnyen habzó, csodásízű szájpótló. Ime egy ösztönserző itélet. Felhagyom régi fogpasztaimat, amelyet egy évizted óta használtam és ezentul csak a NIVEA-fogpaszta fogom használni.

Minősége: NIVEA Olcsó és jó!

Nem lehet könnyen napirendre térni fölötte...

Sándor király nagy tragédiája...

A világ közvéleménye nem tud egykönnyen napirendre térni a marseillei királytragédia fölött. De ez érhető is. Mert ilyen királytragédia láttára elszörnyülködik minden kultúrember. Mert a kultúra és a technika fejlődésével azt hitték már, hogy ez ilyen kegyetlen aktusok csak a történelem lapjairól valók. Ezért hozongunk meg, amikor a rádiók, meg napilapjaink állandóan részletesen hozzák napokon át annak a nagy tragédiának részleteit, amelynek tragikus áldozata lett a délszláv népek uralkodója, Sándor király és a nagy francia nemzet zsenialis külügyminisztere, Louis Barthou.

Nekünk zsidóknak az általános emberi fájdalommal tud, mindég zsidó szemmel is nézni kell a történelemet. És ha így figyelünk, akkor kétszeresen kell fájni az a tragédia, mert a zsidóság két barátját vesztette el egyszerre.

Sándor királyról főleg Jugoszláviában tudták már régen, hogy a belgrádi grandrabbi, Alkalay a titim barátját tartott fenn, és olyan díszrel és méltósággal övezte, amire egyetlen európai államban sem volt példa. Egykren hivatala magához, nem merev és szerletiszertü kihallgatásokra, hanem bizalmas megbeszélésekre, sőt kedvelt sakkpartnere volt az elhunyt uralkodónak, aki szívesen hallgatta meg a bölcs és józan grandrabbin nézetait a világ dolgairol.

A dubnói magid ismeretlen példázatai

Hogy ki volt a dubnói magid, azt talán nem kell meggyárzunk. Hiszen majdnem mindnyájan hallottunk egy-két föle származó hasonlatot. Nagyságának jellemzésére elég annyit, hogy több mint kétszáz év óta nem volt hozzá fogható szónok Izraelben. Pedig mi a könyv népe vagyunk és szónokaink száma annyi, mint ahány csepp van a tenger vizében... Hogy mégis a dubnói magidé a korone, azt ragyogó esztrifjének köszönhetik. Mindegyik hasonlatában, másdtjában, van egy poén, mely szellemtel szikrázik. Így másdtjait két ós élvezetet nyújtanak. Elvezük először a hasonlatot önmagában, másodsor pedig azt a fényt és világosságot, melyet az a témára, midrásra vagy bibliai versre vet.

Maga a nagy magid nem nyomatta ki magyarázatait. Fie, Jichak és tanítványai: Flahn A. Barus, állították azokat össze rövid jegyzeteiből és adták ki *Ohel Jákob* név alatt.

De a nép szívében még számos olyan másdt forog, melyet a dubnói magidnak tulajdonítanak. Töle erednek ezek az apokrif másdtok, vagy nem? Bizonytalan. De annyi bizonyos, hogy egy részük olyan veretű, hogy teljesen méltó a nagy mester nevére.

Nem lesz tehát helytelen, ha néhányat leközölünk belőlük.

Kettős példázat.

A dubnói magid egyszer utazása közben egy gazdag ember házába lép, megpedig éppen akkor, mikor az aranyt számlálta, me-

A király gyakran megjelent a zsidó templom istentiszteletén és országában nem tűrte az antiszemita mozgalmakat. Minden alkalmal felhasználta arra, hogy a zsidóság nagy kulturális és konzervatív, etikai életét kiemelje és elismerje.

Sándor király a legutóbbi hetekben a szerajevói zsidó templomban tette ezt a nyilatkozatot az ottani spanyol zsidó hitközség főrahijának: „En vallásos ember vagyok és mélyen meghajlok az összes vallások öse, a zsidóság előtt. Legyenek büszkék, hogy Mózes törvényeit ma is hűségesen követhetik. A világ háldoval tartozik a zsidó vallásnak, nem pedig üldözésnek.”

Jellemző filozemittizmusára, hogy minden Jomkipurkor elment a belgrádi szejárd templomba, leül a neki fenntartott helyre és amikor eltávozott megcsókolta a Tóraszekrény takaróját.

Hírek érkeztek arról is, hogy erről a legutóbbi oly négyzetes tragédiával befejezett utjáról Alkalay főrabbi igyekezett lebeszélni az uralkodót, aki azonban úgy el volt tele küldetésével és annak az európai békerre vonatkozó fontosságával, hogy nem halgatott az őt óvó bölcs tanácsokra, hanem elindult a végzet útján, ahonnan már csak hollan volt visszatérés.

Sándor király halála alkalmából a belgrádi

zsinagógában Alkalay dr. megrendítő gyászbeszédet tartott és harmincapos gyászt rendelt el. Ő maga mondta el a kaddisimát elhunyt királyi barátja lelküdréért...

Nincs okunk a királyok sorsát irigyelni. Bár isteni tiszteltetben részesülnek az emberek között, azonban ők is halandó emberek. És nem is ez a baj, hanem az, hogy aránylag sokkal többben halnak meg közöttük erőszakos hatálal, mint az egyszerű halandók között. Évezredek óta a történelem minden fázisában királyok és dinasztiák kerültek időnek előtte az enyészet ölébe.

Meghaltak királyok családi viszályok miatt. Trónkivételök kezei által. Meghaltak azért is, mert az élet élen állottak és romlott emberek nem bírték ki, hogy ilyen magasan feleltük álljon egy egy uralkodó. Meghaltak politika miatt és meghaltak — mert egyszerűen királyok voltak.

A régi zsidó királyság területén is rendkívül sok királytragédia volt. Őlték akkor is a királyokat, ugyanolyan okok miatt és módon, mint azóta évezredek folyamán. A delhi nagymoncul saját fivérért ölte meg, hogy Reteneles Ián cár saját fiait gyilkoltatta meg. A török szultánok is vérben éltek, hogy ne is beszéljünk Nerórol, aki szintén állt és megöletett. Meghaltak mindenkor a királyok és hasonló tragédiák sokszázait jegyzte fel a történelem.

De mégis! Így itt előtűnik, ilyen hitelen, a gyűlöletnek ebben a felkötésében ritkán reptak az embermilliók ilyen király drámákat. Ezért döbbsent meg a világ. Ezért nem tud egykönnyen napirendre térni felette. El kell ismerjünk, hogy uralkodása alatt a jugoszlávai zsidóság teljes mértékben élvezte az országának minden vendégzerező jóságát és megbecsülését. Igazi otthonuk volt uralkodása alatt a jugoszláv állam és Sándor király jóakarójuk volt mindenkoron. Palesztinára vonatkozólag, tul a sablonos érdeklődést felülten, — érdeklődött. Behatáon tanulmányozta a cionizmus kérdését és jóakarát azzal honorálta a jugoszlávai zsidóság, hogy erdtől illeltet és nevezett el róla a Szentföldön. De egy szegény néptől, mint mi zsidók vagyunk, szép, megható, sokatmondó ajándék ez. Egy erdő, amely az elhunyt Sándor király nevével viseli, messzi keleten, a mi kis országunkban.

Sándor király sorsa, tragikus királysors volt. Jellemzője napjainkban általános érzett bizonytalanságnak. Keserű emberi sors, biborpalásiban, Egy apa, akinek 11 éves fia kell hordja már a terhet, mert őt férfiorak részében megölik. A világ zsidóságának minden részétve a zsidókat megbecsülő nagy uralkodónak...

lyeket Lengyelországban „vörös” nek, azaz léber szóval odem nek neveztek. „Hálitén! no min hoodain hoodaim háze”, „hadd lakjam jól ezzel a vörös sel, szóltól a magid. A gazdagnak tetszett a szellemes címűam és adott a magidnak egy aranyt. De az folytatta: „Lai tav halasz hoodom lövöda!” „nem jó ha az odem egyedül van.”

Ez az újabb szellemesség meglepte a gazdagot és megkérdezte: „Ki is Ön tulajdonképpen?” „A dubnói magid vagyok,” hangzott a válasz. Ezt akárci mondhatja. — mondta a gazdag — Ez be is kell bizonyítani.

— Ezért én egy próbát leszek. Kinyitóm az imakönyvet és ha arra a passzusra, amit mutatok azonnal egy példázatot mond, akkor elhiszem, hogy maga a dubnói magid és megkapja a második aranyt. Különben nem. — „All az alku” — volt a válasz.

A gazdag felült az imakönyvet és a Jomkipur — Koton ima következő sorára mutat: „Mi seónó lövrohóm ovínü bhárhámajrjö, hi jáéneni”, aki meghallgatja Ábrahám ös atyának a Mória hegyén, az hallgasson meg bennünket.”

A dubnói néhány pillanattal gondolkozás után így szólt: „Nem egy, hanem két példázatot mondok. Meri, ha megmondoljuk, erre a passzusra úzéve egy kérdés merül fel, ezt én egy hasonlatot fogom megvilágítani, majd megadom a választ is, szintén egy hasonlat kapcsán.

A kérdésre példázatom így hangzik:

Egyszer egy vándor utazása közben egy útleibe ment, hol nagy előrékenységgel szölgáltak ki egy urat. Az illető egy skatulya gyu-

fát vett, de a főnök infésére egy csomag finom teát ingyen adott melléje. Nagyon tetszett ez a mi vándorunknak, úgy gondolta, hogy itt minden skatulya gyufához egy csomag tea jár. Rendelt is mindjárt öt skatulya gyufát Mikor a gyufát megkapte várát és várta. — Mire vár? — kérdezték a segítők. — A teára. — Micsoda teára. — Hát az előbbi urnak nem adott a skatulya gyufa mellé egy csomag teát? Az én öt skatulyámhoz öt csomag tea jár.

Nosza, lett erre nagy nevelés a boltban. Végül megmagyarázták neki, hogy az előbbi ur az útleit egyik legjobb vendője, éppen aznap fizetett ki egy nagy összeget, illő tehát, hogy ajándékol adtak neki. De hova jutának, ha minden felő vevőt tea csomagokkal ajándékoznak meg?!

Ugyanez a kérdés merül fel a fenti passzus kapcsán. „Aki meghallgatja Ábrahámot a Mória hegyén, hallgasson meg minket.” Micsoda összehasonlítás ez?! Ábrahám a nagy vevő volt a micvók térlházában. Az egész Torát, annak minden parancsát teljesítette még az erse lövösilint is. Természetes, hogy Istn őt meghallgatta. De hogyan követkejlük ugyanezt mi, kik oly ritka és futó vevők vagyunk a micvók térlházában?

A választ a következő másdt adja: Egyszer egy hitközségben a rabbiállás megürelt. Ennek betöltése céljából egy bizottság küldetett ki azzal a feladattal, hogy utazarak körül az országban és a legmegfelelőbb jelöltnek adják át a rabbi levelet. A bizottság sokáig utazott, anélkül, hogy meg-

Közvetlen a Gara Nord szomszédságában
Hotel IMPARATUL TRAIAN (Terminus)
 szálloda

București, Calea Griviței No. 177. Telefonok: 3-5214 és 3-0068
 Az erdélyiek találkozóhelye Bucureștiban!
 Elsőrangú szálloda, felvonóval, központi fűtéssel és meleg vízzel minden szobában.
 A szálloda egész személyzet beszél magyarul és németül. — A bérbelet minden vonari érkezésénél a pályaudvaron Van és díjmentesen szállítja a szállodába a vendégek poggyaszát

Az angol politika boszorkánykonyhája

A jeruzsálemi polgármesterválasztás kulisszatitkai

Szenzációs részletek a választást megelőző harcokról és a zsidó pártok békés együttműködéséről
 (A „Népünk” eredeti tudósítása.)

Jeruzsálem, október hó. Az angol politika évszázados tradíciója, hogy refinálton és megfelelő „egymás elleni utátlással” kormányozza „gyarmatát” és nem nagyon disztingvál, hogy évről évre megszületik a név szó, vagy pedig európai mentalitása zsidókról, akik hozzá vannak szokva ahhoz, hogy „nemcsak mérlegelnek, miképen szerelnék berendezni életüket. Sajnos, ma még Palesztinában az angol kormányzat az ur és minden úgy történik, ahogy ők akarják. És mert ők legfőbbbször nem úgy akarták, ahogy az a jognak és igazságnak legjobban megfelel, hanem inkább önmaguk érdekében, azért voltak, vannak és lesznek súlyos anomáliák, sürdőségek és ellentétek a zsidó és arab lakosság, valamint az angol kormányzat között.

lással. A keresztényeknek nem volt ellentét. Annál nagyobb volt viszont az araboknál, ahol sikerült a rangos angol politikának összezeresíteni a két tábor, akik a legújabb harcok folytatták egymás ellen. Nasasibi és a multi valóban küzdöttek egymás ellen. Ez idült az angoloknak. S természetesen úgy képzelték, hogy ami sikerült az araboknál, ez határozott mértékben beválj majd a zsidóknál. Micsoda harc lesz a sokféle cionista frakció, a vallások, a koler, a mirachisták és agudisták között. Öröm lesz nézni ezt a harcot — gondolták az angolok — és családok?

A zsidó egységfront!

Csoda történt. Talán a palesztinai légkör teszi, talán az utolsó percben való eszmélés, talán a jobb befutás, de hatalmas szenzációt keltett a zsidó, arab és new utolsó sorban angol körökben, hogy a zsidók közös listában egyeztek meg. Kook főrabbi, Duschinsky főrabbiával megegyeztek az egységes listában. Ehez hozzájárult Blau is, az agudista központ nevében, de épen úgy hozzájárult Ben Zwi is, a Hisladrut nevében, ki egyúttal a Vaad Leumi elnöke is, valamint Rav Ostrowsky a mirachisták vezetője is. Képzeltük el ezt a csodát. Még az angol hidegvérnek is sok volt ez a hideg zuhany. Képzeltük el, Duschinsky főrabbi által felforgatott, amelyben ezt mondta, hogy csak az egység menti meg a zsidókat. Ez az egység nem csak a mirachistákra vonatkozik, hanem a Vaad Leumival, sőt a Hisladrutal magával is.

Er is lehetséges volt. Amíg a Népszövetségnek az Aguda külső jogokat követt, külön ceritifikátokat, addig most egy szótlanul álltak mind, sőt egy templomban egymásután szónokolt Blau agudista vezér, a szébszabályosan szélsőséges baloldali érzelmi Ben Zwi.

Az Aguda is felad a rideg álláspontját, mert egy jelöltjei felvették a listára. De nem baj. A fontos, hogy az egység győzött. Vége egy alkalom, amikor felértékelte a zsidók, legelőbb a jeruzsálemi zsidók a sok elválasztó ellenlélet és összelogtak, hogy dicsőségesen kerüljenek ki a harcból és példát lássanak a jövőre nézve, már csak az angolokért is, akik azt

látják szívesen, ha egymást morjok a zsidók és nem azt, hogy szépen, békességben dolgozzanak az ország érdekében.

»Az igazság fontosabb, mint az egység.«

Ezt a kétségtelenül helytálló kijelentést viszont Rav Meir Berlin tette, aki az első pillanattól kezdve ellene volt a választási egységfront megteremtésének. Rav Berlin éles harcot folytatta a választási paklium ellen, mert véleménye szerint az új nem magasabb elvi szempontok hozták létre, hanem a koler, a mandátum után való sóvárgás. Az Aguda — mondta — most megmutatta igazi arcát, amiképpen feladta elvi álláspontját, hogy mandátumhoz jusson és együtt dolgozzon a baloldallal. Éppen annyira nem szabad hinnünk a 100 százalékos vallásokban, akik fogadják a nemzetiséget, mint a 100 százalékos nemzetiekben, akik fogadják a vallást — ezt mutatja számunkra a jeruzsálemi közele választás.

A revizionisták is ezzel indokolták fávómeradésukat az egységes listától. Ha nem is kerülünk be mondják — a tanácsosok közé, de megőriztük elvi szempontunkat. Mig azok, akik most ülnek a vezérlésben, mindannyian feladták elvüket.

A munkácsi chassidok, akiknek ugyan nem voltak jelöltjeik, szintén részt vettek a választási harcokban. Ők azonban csak tetszelegtek megúrnak az elvi álláspont kihangsúlyozásában, mert a választási agitációt ők csak arra használták fel, hogy zavart keltsenek, legálják az Aguda, a Mirachit, a Hisladrut, Duschinsky rabbi — egyáltalán. Mindenesre azonban azáltalánul is a revizionista — es Rav Berlin frontját támogatják.

Válóságos akrobata mutatványok folytak az arabok részéről is. A multi mindent elkövetett, hogy megszerezze maga számára a zsidó szavazatot, míg a nasasibi párt a keresztényekkel ölekezett össze, hogy egyelőre vigye a listáról.

Mindnki mindent és mindekit — mindnki ellen: ez volt a jeruzsálemi választások keresztmetsze.

Ussischkin beszéde.

A választási harc folyamán Ussischkin hatalmas beszédet tartott, amelyben „secsejonat” mondott az egységfront megteremtésére. A jeruzsálemi évezredes tradíciókkal megszentelt falak végre látta a zsidó békességét is. Ha csak ez alkalommal is, ha csak egy választási választásnál kapcsolatban is — de mégis!

Zsidó polgármestere lesz Jeruzsálemnek?

A megválasztott zsidó tanácsosok egyelőre elhatározták, hogy Jeruzsálem élére egy zsidó polgármester kinevezését követelik, mert eltekintve attól, hogy a mandátumok 50 százalékat bírják, de Jeruzsálem lakosságának több, mint fele is zsidó. Etekintve a zsidó álláspont az arabok egy nagyrészt szívesen látja egy zsidó polgármestert. Ha ez még sem sikerülne, úgy csakis az angol politika machiavellói fogják azt lehetetlenné tenni. Erdős fordulat állott be az utóbbi napokban a megválasztott 6 zsidó tanácsos ügyében, amennyiben Daniel Ausler a megválasztott egyik zsidó tanácsos lemondott mandátumáról. Ausler egyelőre nem nyilatkozott arról, hogy mi késztelte erre a lépésre. Lemondása következtében az egyik zsidó kerületben pályaválasztásra került a sor. A pályaválasztási időpontja még nem ismeretes.

HIREK

A „Népünk” cikkének utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5695

Péntek: Chesvan 10, október 19.
 Szombat: Chesvan 11, október 20.
 Heli szidra: לך לך
 Heli háftóra: למה תאמר עקב
 Szombat kezdete:
 Üzlet bezárás 5.10
 Gyertyagyújtás 5.20
 Istentisztelet kezdete 5.25
 Szombat befejezése 6.25

A lengyelországi zsidóság életéből

Egy zsidó ügyvéd pert indít a lengyel állam ellen

Krakuban röviddel ezelőtt rendkívül érdekes per folyt le, amelyet Dr. David Berger volt zsidó ügyvéd emelt a lengyel állam ellen, a vallási kisebbségi jogok megsértése miatt. Dr. Berger ugyanis törődik az ügyvédek listájáról mert megtagadta, hogy szombaton a bíróság elé álljon. Berger a bíróság előtt hivatkozott arra, hogy a lengyel állam által elfogadott kisebbségvédelmi törvények minden állampolgárnak szabad vallási kiélési jogot biztosítanak. Berger 600.000 Zloty kártérítés megítélését követeli az állammal szemben, hogy hivatalos megfosztása után is, biztosítva legyen létfenntartása. A perben ítélet még nem hangzott el.

Bombamerényletek zsidó üzletek ellen

Lembergben a zsidóellenes kilengések szüntelenül megisméltödnék. Egy zsidó illatszertár ellen a napokban bombamerénylet következett el. A robbanás óriási károkat okozott, de emberéletben szerencsére nem esett kár. A merénylőt a rendőrség leleltőztatta. — Pár nappal ezelőtt ugyancsak egy zsidó üzlet ellen következett el Lembergben bombamerénylet. A robbanás következtében Daychfeld asszony olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy másnap nagy kínok között kiszáradt.

3 évi fogház — gyilkosságért

A byalistocki bíróság Bronislaw Kozia 24 éves cipész, aki még az elmúlt év májusában Mendel Lubinsky zsidó polgárt meggyilkolta — három évi fogházra ítélte. A szokatlanul enyhe ítéletet a lengyel zsidó körökben elégedetlenül fogadták. — A városi bíróság is antiszemita hullágnak felelt ítékezett, 24 nemzetiszocialista állott a vádlófalak padján. Antiszemita röpcédulák terjesztésével és propagandával vádolva. A bíróság valamennyit 14 napi börtönrre ítélte, de az ítéletet két évi próbaidőre felfüggesztette.

Hitlerizálják Lengyelországot?

A londoni sajtó szenzációs híreket közöl a lengyel és német belügyminiszteriumok kölcsönös tárgyalásairól. A belügyminiszteriumok ugyanis a sajtó, rádió és könyvek államellenes támadásainak egységes visszautasításáról tanácskoztak. A belügyminiszteriumok tárgyalásai kapcsán a jólinformált angol sajtó azt a hírt lantszította, hogy Lengyelország hiflerizálás előtt áll. A „News Chronicle” arról tud, hogy a német lengyel egyezmény szellemi együttműködést határozott el a két ország között, amelyet szónokok és professorok kölcsönös kérésrelése után valósltanak meg. A „Daily Mail” híradása szerint a zsidó sajtót Lengyelországban rövidesen beilliják.

Felére szállíjják le a varsói zsidó városi tanácsosok számát

A kormány feloszlatta a városi tanácsot és ideiglenes tanácsot nevezett ki Varsó élére. A városi vezetőségbe egyetlen zsidó sem neveztek ki. A 30 tagú tanácsba mindössze 4, vagy 5 zsidó kisebbségbe van kilátás, noha szám-

felelő jelöllet talált volna. Végre egy faluban, egy kiváló férfira bukkantak. Nagy tudós volt, egyszerű szónok stb. Egy kis defektus itt is volt, hogy t. i. ez illető nem volt jichusz, egyszerű apának volt fia, de ezzel nem törődve a bizottság átadta neki a rabbi levelet. Rövidesen meg volt a beiktatás is és ez új rabbit nagyon megszerették. Ugy hogy, mikor nem sokára fia született, küldöttséget küldtek hozzá azzal, hogy szeretnék jelöltül egy kivánóságát akarják teljesíteni, nevezze meg hát a rabbi, mi az óhaja. A rabbi azt válaszolta, hogy legfőbb óhaja az, hogy a hikiözség hozzon határozatot, melyben kötelezi magát arra, hogy az újszülött fiu lesz a rabbitszékből az utóda.

Szívesen, mondták a küldöttség tagjai, de csak azzal a feltétellel, ha mindenben hasonló lesz Önhöz, Rabbi ur.

Ezt a feltételt nem fogadhatom el, — mondta a rabbi. — Nagy különbség van köztünk és fiacskám között. Én nem vagyok jichusz, egyszerű apának lévén gyermeke. Természetes, hogy kiváló kvalitásokkal kell rendelkeznem, hogy rabbiul lehessenek. De ez a gyermek az én fiam, ő már jichusz” egy kiváló tudós fia, ő akkor is lehet a Maguk rabbi, ha nem teljesen oly kiváló, mint én vagyok. — Eddig a történet.

Ez a válasz a fenti kérdésre. A kérdés az volt, hogyan követelhetjük mi, hogy Ist-n minket úgy hallgasson meg, mint őstünkét Ábrahámtól, hiszen oly nagy különbség van közöttünk.

Ez igaz. De igaz az is, hogy Ábrahám nem volt jichusz, egy közönséges bálvány-

imádónak, Terach-nek, volt fia. Hogy Ist-n meghallgassa, természetesen számtalan nagy erénnyel kellett bírnia. De mi Ábrahámnak vagyunk gyermekei, mi jichuszok vagyunk, kell, hogy a Teremtő minket meghallgasson, ha távol is állunk ösátyánk tökéletességétől...

A környezet hatása.

Egy vallásos ember egy nagyon vallástalan városban lakott. Mikor leányát kiházásította, egy nagyon jámbor vőit választott, de kikötötte, hogy teljesen visszavonulva kell élnie, nehogy a környezet szelleme őt is megmetélezze.

Egy ideig így is volt, de később a vő mindgyakrabban kezdett érintkezni a társasággal. Apósa szemrehányásaira azt felelte, sohse aggódiék, ő nem fog elromlani, ellenkezőleg a többieket fogja jámborságra animálni.

Az após elhalálozott, h így ennek gátal vet. Ezért egy napon így szól a vőhöz, aki elsőrangú talמודudós volt.

— Fiam, egy sádalom van. Főzés közben a husos fazékba egy kis darab tréfó hus esett. Mi a szabály?

— Volt a fazékban hatvanszor annyi kóser hus, mint amennyi tréfó belesett?

— Igen.

— Akkor minden kóser.

Másnap az após egy fűzér meleg virslit hozott. A vőnek ez feltűnt, minthogy a városban ilyen árut kóserben nem lehetett kapni. Meg is kérdezte:

— Honnan valók ezek a virsliek?

— A szomszédos kifőzésből hozom őket.

— De hisz az tréfó — kiáltotta a vő.

— Igen, — mondja az após — de szerencsém volt. Épen mikor arra megyek látom, hogy a fazékba melyben a virsliek főnek, egy darabka kóser hus esik. Sieltem és megvettem mindent ami a fazékban volt.

— Micsoda gondolat ez?! — kérdi a vő felháborodva.

— Hogyne? — replikázik az após — hiszen tegnap te magad mondtad, hogy a kóser hus a tréfót is kóserre teszi. Ma is csak ez történt. A kóser hus amely a virslis fazékba esett az egész fazekat kóserre tette.

— De apám! Nem látod a különbséget? Ha egy nagy lömeg kóserbe egy kis tréfó keveredik, az kóser lesz. De ez nem jelenik azt, hogy egy kis kóser egy nagy quantum tréfót is kóserre varázsol. Ellenkezőleg, ott a kevés kóser is tréfóvá válik.

Diadalmasan csapott le most az após:

— Oajajutottunk ahova akartam. Hallják meg fiam, a te fűléid, amit ajkaid mondtok! Hányszor kértelek, ne keveredj vallástalan társaságba, mert te is hozzájuk fogsz hasonlítani. De te azt mondtad: nem, ellenkezőleg, te fogod őket a jó utra vezetni. Most beláthatod, mennyire tévedsz. Be kell látnod, hogy a dolog így áll: Ha sok jámbor közé keveredik egy vallástalan, úgy remélhető, hogy az jámborrá válik. De arra nem számíthatunk, hogy egy jámbor a vallástalanok egész seregét megjavítsa. Te egyedül nem fogsz százakat kóserre tenni. Ellenkezőleg, fiam te fogsz válni hírlévé...

Pinter & Co. (Weisz)
 Tűkőrgyár és üvegcsiszoló.
 Kül- és belföldi üvegnagyraktár,
 Arad, Str. Ioan Calvin 39

Ha Bucureștibe érkezik szálljon meg a
Hotel Imperial-ban
 Calea Victoria 49.
 A királyi palota szomszédságában.
 Ujjonnan átalakítva. — Olcsó árekkal.

ÖNTÖZGESSE
 AKKOR KINÓ
 HA EGGER PETROL
 AZ ÖNTÖZŐ

Kérjük mindenütt az
„ALBA-IULIA”
 antiszeptikus pipere szappant
 Kézműshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű medve védjegyű
„URSUS” szappant
 Gyártja:
Breckner János r.-t.
 Alba-Iulia

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucureștiben
KATZ orth. restaurant
 BUCUREȘTI, Str. Carol 36. I. em.

Ez a menorák gyertyatartók, u serlegelt, S evőeszközök, T templomi kegyeszek, bármily művészi kivitelűbe leg-olcsóbb árban.
 Gyártása és eladása:
„Tacamul”
 ezüstáru gyárban
 Cluj, Strada Gen. Neculcea No. 8.

Sajtó-szemle

Rabindranath-Tagore a fajgyűlöletről

A Sanghaiban megjelent „Izraels Messen-ger“ egyik legutóbbi számában közli Rabindranath Tagore, a kiváló hindu költő véleményét a fajkérdésről. Tagore többek között a következőket mondja:

— Nem tudok megfelelő szavakat találni a fajgyűlölet barbarizmusának elítélésére, amelyek nevében a nyugati népek oly sok szenvedést okoznak egymásnak. Mi, India szellemi vezetői, azon vagyunk, hogy távol tartjuk a népi lelkektől a faji gyűlölet perverzítését, sőt tudományos eszközökkel is harcolunk ellene. Bűszkeséggel tölt el, hogy népem amely szegény és üldözött sorsban él, sohasem eharta az emberi jogokat ilyen brutális eszközökkel megfosztani. Ez erősebb meg hitemet Kelet halhatatlan szellemében. A németországi zsidóüldözéséről sokat és sokféleképpen beszéltek, de bizonyos, hogy jóvátehetetlen igazságtalanságok történtek ott a fajgyűlölet szellemében. Einstein barátom ellen folytatott hajszavélsággal megrendítette a civilizációra vetett hitemet. Hinni akarom azonban, hogy a német nép, amely még sokra hivatott, észre tér és újra visszatér a kultura és civilizáció ösvényére...

»Palesztinai nemzetiség«

A „The Near East and India“, a londoni külügyminisztérium hivatalos lapjában Hyamson a nyugatlomba küldött palesztinai bevándorlási ügyosztály vezetője, foglalkozik Mosche Burnslein könyvével, amely zsidó önkormányzatot követel Palesztinában. Hyamson, aki egykor cionista volt és csak a cionista építés nagyszerű teljesítményét óta fordult el az eszméitől, többek között így ír: „... A zsidók nem engednek semmilyen más elvet érvényesíteni, csak a sajátjukat. Annak dacára, hogy a palesztinai kormány Palesztinában csak egy nemzetiség ismer, a palesztinai nemzetiséget, a cionisták túlnyomó többsége, azon a nézeten van, hogy a zsidók egy önálló nemzet alkotnak. Ugyanígy a sovén arabok sem akarnak palesztinai polgárok lenni és inkább a sziroi polgárságot veszik fel...“ Hyamson cikkéből egyet kétségtelenül meg lehet állapítani: a Jisuvnak méltatlan előnyre szolgál, hogy nyugatlomba helyezték és menesztették a bevándorlási hivatal éléről.

A szegény Szyria és a gazdag Palesztina

„Lison el acharar“ sziroi arab lap írja: — A világháború végén Palesztina szegény és elhagyott volt, lakosainak nagy része Szyriába vándorolt, hogy életteltelenségeit megtalálja. Számos szegény arab, aki azelőtt nem tudta már existenciáját Palesztinában megtalálni és formálisan éhezett, — ma a cionista munka következtében rendkívül jó helyzetbe került. Röviddel ezelőtt cionista körök részéről teremtett fel, hogy egy millió fontot investálnak Szyriában, amely által az ország kereskedelmi és ipari élete jelentősen emelkedett volna. Ez a terv azonban sziroi arab vezetők gáncsoltása folytán elesett. Meddig tekintik még Szyriában veszélynek a cionizmust? Mikor látják már be végre, hogy nem veszély, hanem különös szerencse volna Szyria számára, ha ezrével jönnének országukba a cionisták és fellendítenék hazánk gazdasági életét? „Igy ír a sziroi arab lap sőt várogyva a cionista zsidó bevándorlást. A „Feleslin“ palesztinai arab lap azonban már koránsem osztja arab lap társára nézelést és éles hangon, szankciókat követel az „illegális“ zsidó bevándorlók ellen. A Feleslin nem látja a cionista építés gazdasági teljesítményeit, sőt horogkereszt propagandát folytat azon a címen, hogy az arabokat eléggé elnyomták már az angolok és franciák és nincs szükségük arra, hogy most a zsidók is elnyomják őket.

Látogassa meg Bucurestiben a „Luvru“ Szállodát

Str. Carol No. 4. (szemben a posta központtal). — Telefon 307-92.
Teljesen újonnan átalakítva, a legmodernebb kényelem. — Szobák már 80 leltől kezdve. — Telefon — Fürdő — Hideg-meleg víz.

Korbács és pálmaág

„The Canadian Jewish Chronicle“ (Montreal) a palesztinai kormány inkonzekvens politikájával foglalkozik. E yrésről — írja a lap — mindent elkövet, hogy korlátozza a zsidó bevándorlást, hogy akadályokat gördítsen a zsidó munka, a zsidó nemzeti otthon elé, másoldalról pedig elősegíti a tőkés bevándorlást és dicsimuszot zeng a zsidó népről, amely virágzásba borította egész Palesztina gazdaságát. Az egyik kezében korbácsot, a másik kezében pálmaágot lenget a palesztina kormány a zsidók felé.

Róma nyíltan Berlin ellen fordult

Zsidó kérdés a római rádióban.

Róma. — Az olasz rádió az utóbbi hetekben állandóan napirenden tartja a zsidókérdést, főként pedig az olasz és német zsidóság helyzetét. A rádió közléseit hir szerint maga Mussolini inspirálja, sőt a Duce személyes véleményét is közli a szpiker.

„Az olaszországi zsidók“ — mondotta a római rádió — „ugyanolyan jogoknak örve-denek, mint bármelyik más olasz állampolgár. Itálában nem ismerik az antiszemilizmust és nincsenek előítéllettel a zsidókkal szemben. Ellenkezőleg, a zsidókat, mint lojalis és hű állampolgárokat a legmesszebbmenő védelemben részesítjük. A világháborúban hősiességen küzdtek olasz hajtásuk mellett. A zsidókat ezért az olasz kormány, úgy az állami életben, mint a hadseregben a legmagasabb hivatalok be-töltésével ruházta fel. Az olasz akadémiának is számos zsidó tudós tagja van. Az olasz zsidók kimélyített hazaszeretettel érznek hazájukkal, a fasizmusmal és az olasz néppel szemben, amely nem ismer semmiféle fajleírtást.“

Végezetül megállapítja az olasz rádió, hogy a nemzetiszocialista fajgyűlölet igazságtalan, tudománytalan és a század legnagyobb abszurduma. Az olasz népben sohasem verhet-nének gyökereket ilyen elméletek.

Kösnélküli borotválkozáshoz csakis a „LEVANTE-POWER“ borotválóport használja.

Szagtalan, hygienicus, biztos hatású. Ügyeljen a márkára: „LEVANTE-POWER“

Cipője fényes csak a SCHIMMY pasztilláit lesz. Kérje mindenütt a káprából, elsőrendű minőségű, dus terpenintartalmu SCHIMMY-pasztillát. Olesó és jó. Vigyázzon a védjegyre!

A zsidó, mint ágyutöltelék

A Harmadik Birodalom legégetőbb kérdése az utóbbi napokban a zsidóknak, mint ágyutölteléknek szerepe és felhasználásának lehetősége volt. A zsidó ágyutöltelék problémája foglalkoztatja még mindig a náci politikusokat és a Reichwehr vezérkarát. Felmerült, sőt igen élesen felmerült a kérdés, hogy zsidó lehet-e a német hadsereg katonája? Alfred Rosenberg, a külpolitikai hivatal vezetője határozatlan amellől foglalt állást, hogy a germán hadsereg csak, úgy arathat győzelmet, ha szintiszra árják hullanak el a csatamezőn. A Reichwehr urai azonban már kétségbe telítik és követelik a zsidók sorovésbé patetikuskak és követelik a zsidók sorovésbé kiképzését is. Igen érdekes, hogy erről az oldalról hivatkoznak az elesett német zsidó katonák és tisztak hőies szolgálataira — a dicsőséges német haza érdekében, és föl-télelten követelik a zsidó katonák beosztását is a Reichwehr soraiba. Frick miniszter, pedig kompromisszumos megoldást ajánl és azt kívánja, hogy külön zsidó batalionokat állítsanak fel. Hitler birodalmi elnökek és kancellár, a legfelsőbb hadur, hírek szerint Rosenberg álláspontját tette magáévá, viszont Göring inkább Frick felé hajlik.

Igy folyik — pro és kontra — a zsidó ágyutöltelék sorsa felől a vita, végleges határozat azonban még nem született. Nem is csoda. A kérdés módfelett kényes és végtelen körültekintést igényel. Mert gondoljuk csak el, mily csufos veresége lenne az a német náci-elveknek, ha a zsidókat is bebujtalnák a birodalmi uniformisba és együtt masíroznának az árja vilázzakkal Berlin aszfaltján. Hogyan puka-kana szét az a szappanbuborék, amelyet már évtizedek óta fújnak a nemzetiszocialista politikusok arról, hogy a zsidók nem vettek részt a háborúban, nem áldozták életüket a német haza oltarán. És most jöna meg a Reichwehr és hivatkozik a zsidó teljesítményekre. És most jön Frick és szükségét látja a zsidó batalionok felállításának. Szükség van a zsidó katonára Németország határainak védelme érdekében. A zsidók tehát hasznos polgárok a hazának. A zsidóknak tehát megadják azt a földönfutó gyönyörűséget, hogy meghaljan Németországért és Hitler dicsőségéért. Oh ez már sok, sok lenne nagyon, tul bőkezű kárpotlás az eddigi szenvedéseikért!

Mert előreláthatólag Hitler engedni fog és egyenes engedélyezni fogja, hogy zsidók is magukra ölsék háboru esetén az uniformist. Madd lássa kiülföld és hadd lássák a német zsidók is, hogy nem is olyan rossz fia a Hitler Adolf. Besorozza a zsidót ágyutölteléknek. Besorozza és kiküldi majd a frontra őket. Sőt talán még azzal is megfiz-teli a zsidó katonákat, hogy az ütközet legelső-vonalába engedi csapattestüket, a horogkereszt zászló részegítő ollama alatt...

A zsidó ágyutöltelék szerepe még nincs eldöntve. De el lesz rövidesen. És a döntés a zsidó ágyutöltelék „javára“ fog történni. Az internálótáborok és birodalmi cellák, a megszigyenyítés, a megállítás, a lealacsonyítás és civilizálást után, — megengedik majd, hogy a zsidók a csata mezéjén hullassák értéktelen számíta vértüket, — mint zsidó ágyutöltelék...

Keresünk 3-4 nyelven beszélő 30-25 éves férfit, lehetőleg 70-100.000 készpénz kaucióval. Megélhető és jövő biztosítva. — Pályázatokat kérünk fényképpel és adatokkal (mull, vallás stb.) ellátva, (Montana) jellege alatt a kiadóba.

Heti front-jelentés a carei-i hitközségből

Mulheli számunkban jelentettük, hogy a Kultuszminisztérium ismét az askená velleitási hitközségi vezetőséget helyezte vissza jogába és Horovitz Abist véglegesen megerősítette carei-i főrabbi állásában, amelyben orszolán-része van Dr. Keiler Samu simleui szivaniei ügyvédnek is.

Mielőtt az askená vezetőséget a miniszter kinevezte, kísérletet tett egy mindkét pártból álló comisia intermare kinevezésére, úgy, hogy mindkét párt 3-3 tagot delegált volna be. A miniszteri megbízott meg is jelelt a rendelkezés végrehajtására, azonban csak az askená kiküldötték jelentek meg, akik be-delegáltak 3 tagukat, a chassidok azonban tá-vollartották magukat. Erre történt az askená comisia intermare kinevezése és Horovitz főrabbi választásának szankcionálása.

Az elmúlt esztendőben a Központi Iroda megbízottjaként, a szembenálló pártokkal tárgyalásokat kezdet Fuchs Benjámin oradeai és Adler József sibihoarai főrabbi, akik e célból a helyszíre utaztak. Ott hosszas és be-ható tárgyalás után sikerült a felek között békés megegyezést létre hozni, a mely szerint egy a rabbi-kérdés, mint a „hajások“ és egyéb hitközségi kérdések ügyében egy öt tagból álló rabbi-kollégium dönt el majd vég-legesen a carei-i hitközség további sorsát. Eme megállapodás értelmében mindkét fél 2-2 rabbit delegált a rabbi bíróságba, amelynek élére, a mindkét fél által elfogadott öt kül-földi rabbi közül lesz választva egy elnök, akik ezután véglegesen határoznak a hitközség jövőjéről illetőleg. Mérékadó zsidókörök állítása ezzel kapcsolatban az, hogy az így öszszeállított bíróság döntése nem fog érd-ményes békét hozni a carei-i hitközség életébe, mivel egy a hajások, mint a hitközség szerve-zeti szabályzatának ügyében az egymással

szembenálló főrabbi megállapodása lehetetlenné válik, mivel minden bíró rabbi is zsenben van, amikor részben olyan kérdésekről is van szó, amelyhez a hitközségi ügyekhez érő vi-lági emberek is véleményüket ügyekhez érő vi-lági emberek is véleményüket nyilváníthatnák. Annál is inkább mivel világi ember sokszor speciális hitközségeket illető gazdasági és szervezeti ügyekben erőteljesebben tudja álláspontját képviselni, mint egy egy rabbi.

Közben Careiben feloszlóban van a Talmud-Tóra iskola, mert még Tettelbaum főrabbi idején eladták a Talmud-Tóra házát és a főrabbi csak úgy akart hozzájárulni a ház újból való megépítéséhez, ha Lippét a nejt, megvásárolják ott főrabbinak. Ebből kiderül az, hogy nem a carei-i főrabbszék miként betöltése szülőgye a salumasi fő-rabbinak, hanem az, hogy neje Lippe, a jelenlegi ros-bászidin legyen Careiben főrabbi. Erett rincs helyisége ma a Talmudiskolának és a helyszíre utaztak. Ott hosszas és be-ható tárgyalás után sikerült a felek között békés megegyezést létre hozni, a mely szerint egy a rabbi-kérdés, mint a „hajások“ és egyéb hitközségi kérdések ügyében egy öt tagból álló rabbi-kollégium dönt el majd vég-legesen a carei-i hitközség további sorsát. Eme megállapodás értelmében mindkét fél 2-2 rabbit delegált a rabbi bíróságba, amelynek élére, a mindkét fél által elfogadott öt kül-földi rabbi közül lesz választva egy elnök, akik ezután véglegesen határoznak a hitközség jövőjéről illetőleg. Mérékadó zsidókörök állítása ezzel kapcsolatban az, hogy az így öszszeállított bíróság döntése nem fog érd-ményes békét hozni a carei-i hitközség életébe, mivel egy a hajások, mint a hitközség szerve-zeti szabályzatának ügyében az egymással

Tárgyalások folynak a cionista Executive és a revizionisták között.

A londoni központi cionista iroda jelenti: Október 8-án a cionista Executive irodájában megindultak a tárgyalások az Executive és revizionista cionista Unió reprezentansai között. Az Executive részéről David ben Gurion, Brodetsky professzor és Bar Locker, revizionista részről S. Jacobi és dr. Schwartzmann vettek részt a tanácskozáson, mely a cionista moz-galom belső viszonyainak kérdésére terjedt ki. Október 9-én újabb tárgyalások voltak. A tárgyaló felek elhatározták, hogy több gyűlést fognak még tartani a napi rendszerben levő kérdések megvitatására.

Egyesületi hírek

A balai-marei (Nagybánya) orh. izr. hitközség az elmúlt hetek közgyűlését tartotta, amelyen a tavozai készülő főrabbi kérdésével foglalkozott. Dr. Krausz Már főrabbit ugyanis a sibiui (Szibiu) hitközség vá-lasztotta és hívta meg, hogy foglalja el az elhagy-t Horovitz főrabbi örökét. A hitközség vezetősége a közgyűlés egyöntetű kérésére elhatározta, hogy dpu-tációt küld Dr. Krausz főrabbihoz, hogy ne hagyja el a bala-marei hitközséget. A közgyűlésen Hirsch Jakab, dr. Gal Gyula, dr. Stradi Farkas, Ernákovits Aladar és Taub Baratoná mellettk Dr. Krausz főrabbi is megemlé. A küldöttség dr. Gal Gyula vezetésével nyomban a főrabbi lakására mentek és szívből jövő szavakkal tolmácsolta a bala-marei zsidóság miadon rétegenek megfogadották. Kéri a főrabbit, hogy tekintsen el a sibiui hitközség meghívásáról és maradjon hely-ségükben. Dr. Krausz Már főrabbi azonban zsidóság küldöttségnek nem adott, de a bala-marei zsidóság reméli, hogy sikerül fog a főrabbi maradásra bírni.

Clujon felavatták Olaszor főrabbi leíróját. Va-sárnap délután 11 órakor ünnepélyes keretek között avatták fel Clujban Arba főrabbi inforatással egybe-között leíróját Olaszor főrabbi nagyszabasu avató-beszédében rámutatott arra, hogy a zsidó közösség eldöntésével páratlanul rövid idő alatt sikerült istó alá hozni a nagyjelentőségű intézményt. Meleg szavakkal emlékezett meg a főrabbi Grosz János buka-rasi nagyrabbi közötti szepességi F. H. Grosz, a buka-radi adakozó arca is, aki erélyességgel is mert talnu-lt a zsidó közösség megerősítését. Olaszor Arba fő-rabbi elmondta, hogy a Clujban felavított intézményben igen nagy érd-met vannak Helys Gyulának, a Sziroi egyesület elnökének valamint munkatársainak, Vég-h Hartmannak, Rosenthal Gyulának, Sierná Hramannak, akik emellett még többek közre a vallásos intézmény létrehozásában.

Az Erdélyrészi Poale Zion szervezet az elmúlt hé-ten Visoi de Sus-on (Felsővis) tartotta meg közös konferenciáját. Wiesei megnyitja után az ülésszakok következtek. A Cionista szervezet nevében Rabin, a Near Hacioni nevében Heller, majd Scheiner, Szóbel, Aker, Elichora és Preiner ülésszak a konferenciát. Felavató beszédet tartott a cionizmus aktuális kérdéseiről, beszél a megválasztott közéleti komitétag-jai a következők: M. Wiesel, H. Weizbergor, Ilseher Kalz (Visul de Sus), S. Stannetz (Dragomiresti), Mendel Adler (Boasa) Pótlag: L. Lebovits, B. Iagber, Jakob Sznoua. A konferencia számos határozatot hoz-tat. A megnarás tiszta rendkívül érdekes és nios be-széltek h ngolnak el.

— Hitler barátai is elfordulnak már Németországtól.

Hearst newyorki újságle-jedeiem, aki eddig lapjában melegen pártolta a hitlerista Németországot, a New York Ame-rican című napilapban fellépnő nyilatkozatot tett közre, mely így szól: „Az a politika, melyet Németország a zsidókkal szemben kö-vet, meggyöngyölte a német kormány hely-zetét külföldön. Azt hiszem, hogy Németor-szág ezen a ponton rendkívül hibát kövölt el. Semmi ok nem volt a német zsidók ilyenfajta üldözésére, mert nagyon sok zsidó lett odahaza és a külföldön a német hazá-jának rendkívül szolgálatot. Megjósolom, hogy az antiszemilizmust Németország ha-marosan kiseríteni meg fogja banni.“

— Beregszász keresztény főgyű-zője — a város zsidó tisztviselői érde-kében.

Beregszász. — Rendkívül figyelemre méltó városi tanácsülés folyt le a közelmúlt napokban Beregszászon. Az egyik városi ta-nácsos részéről interpelláció hangozott el ami-elt, hogy a városi zsidó tisztviselők nemcsak a hivatalos, de a zsidó ünnepeket is megart-ják és így munkájuk a keresztény tisztviselő-re hárul. Kéri a tanácsos, hogy a zsidó ünnepek mulasztásait a tisztviselők tudórnok hozzák be. Az interpellációra maga Podol-csák, városi főgyűző válaszolt. Kimutatta, hogy mindössze 3 olyan napról van szó, amik-or a város zsidó tisztviselői távolmaradnak ünnepek miatt a szolgálatól, amelyre azonban nekik törvényes joguk van. A mulasztás tehát oly csekélység, hogy szóba sem jöhetnek semmiféle rendszabályok. Nem áll az sem, mintha a zsidó tisztviselők munkáját más vé-gézné el, mert az ünnepek után ök maguk hozzák be az előállott relanciát. A keresztény főgyű-ző felszólalása után a városi tanácsos főgyű-zővonta interpellációját. A keresztény főgyű-ző nobilis viselkedését a beregszászi zsidóság kö-rében általános elismeréssel kommentálják.

Szeptember 26-án
EGY
14
MILLIÓS
NYEREMÉNYT
SORSOLTATOTT KI

A szerencsés számok a következők:
45095 71292 14815 19116 21157 74153
27972 73042 36015 2751 72139 13062
7228 53310

A ROMÁN ÁLLAMI SORSJÁTÉK
alig három év alatt
Egy milliárd és
205.352.000 Leit
sorsolt ki.

Főarúsítás egész Erdély területére:
BANCA ILIESCU S. A. CLUJ
Oradeai fiók: Bul. Reg. Ferdinand 11.

Főelárusító:
KERESKEDELMI HITELINTÉZET R. T. CLUJ

Szt. László

RÖVID HIREK

BUDAPEST. A Pesti Tőzsde elmúlt heti számában rámutatott arra, hogy milyen nagy exportlehetőség állnak fenn Magyarország részéről Palesztina felé...

KONSTANTINÁPOLY. A török belügyminiszterium közlése szerint Julius és Augustus hónapokban 1800 zsidó zsidónak állították ki utlevelét, akik elhagyhatják hazájukat...

KÖNIGSBERG. Németországban egyre megismérlődnek a zsinagoga-rombolások. Az elmúlt napokban Rösselben ismeretlen feltevésűek bebrúrták a zsinagoga összes ebaktábláit...

BERLIN. Dr. Ley, a munkáfrontról vezetőnek lapja, legutóbbi számban cikksorozatból közölte a zsidó negyedik életéről. Megállapítja többet közölte, hogy a zsidó nők még mindig tal eleget nem eszik...

Örömmel tudunk felvetni nyilatkozatnak, mert mi is úgy találjuk, hogy a zsidó presztízsnak több hasznára van, ha ilyen és hasonló incidensek, amelyekről hírt adunk...

Feiler Citike, Krni Verecké és Weisz Zoltán Berehovo eljegyzéséhez sok szerencsét kíván a Tóra n. avoda berehovo-i csoportja.

Felhívás csehszlovákiai előfizetőinkhez! Tisztelettel kérjük azon C. S. R. i előfi zelőinket, akiket megbízottunknak nem áll módjában személyesen felkeresni...

GRÓZSIG. A grózbírói polgármester a nemzeti-szociálisták nyomására a helyi monumentális zsinagoga városi tulajdonba vette. A grózbíró és környékbeli zsidóság feladamas tiltakozással bucsuzott a zsinagoga zsinagógájától.

RIGA. A kormány bejelentette a beloldali irányzatú zsidó tanácsok egyesítését. A rigai egyetlen diéta-főnöke ezt a kérését a zsidó zsinagoga elnöke felé fordította...

JERUSALEM. A zsidó hírlap-kiadóknak jelen tére szerint Palesztinában mintegy 160,000 zsidó nem bír állampolgársággal. De az a tény, hogy ezek a zsidók már több, mint két éve tartózkodnak az országban...

SZALONKI. 380 német zsidó kivándorló egy Veloa nevű hajón Oroszországban kóborolt ki. A görög kormány a legfeljebb 1000 zsidóval engedélyezte a zsidók átvételét...

NEW YORK. A Harvard egyetem Bostonban visszatartotta egy 1000 dolláros pályadíjat, melyet egy német művésznek írt ki azért, mert egy Amerikában tanuló német diák részére.

PRÁGA. A borzosi elgyetlen tanítói mostanáig dr. Kohn Lajos, aki a városi tanácsal kapcsolatban becsületesen foglalkozott. Dr. Kohn 7 éves korában volt meg és családja energiáival elvégezte iskoláit és megszerelte az orvosi diplomát...

Nyilatkozat a satumarei templomi incidens ügyében. Kapjuk következő sorokat: Tökletes Szerkesztőség: Főtemplonunkban legutóbb történt sajnálatos botránnyal kapcsolatban Grosz Dávid hírk. elnök ur személyére nézve megjelent hírekkel szemben...

Telavivi órák. Egy turista órákat vásárolt Tel Avivban. A kereskedő biztosítja a vevőt, hogy ez valódi hazai gyártmány és kitűnő szerkezetű...

Revizionisták és poalecionisták. P. Isak Tikvában elhatározta, hogy uccát nevezze el Weizmannról. A revizionisták élesen állást foglaltak a vevő ellen...

Einstein relativitás-tana. Mit értenek relativitás alatt? — Kérde egy hölgy Einstein professzort. — A relativitás teljesen felforgatja és átértékeli hely és idő fogalmait...

Fogak és pártok. A telavivi közlekedési rendőr az uccán két fogat látott. — Igen nehéz megállítani, hogy a fogak melyik pártot tartoznak.

Anglia Palesztina politikája. Tervez az az állítás, hogy Anglia Palesztina politikája kettős arculatú. — Anglia Palesztina politikája — arculatlan.

A kalandos autót. Egy telavivi kereskedő, hogy üzletét gyorsabban lehonnyolhassa, autót vásárolt. Mentelem a kocsi mellett, de mert igen jól a karambololt, rendkívül lassan vezetett átúton az autóját.

15 trillió év. Dr. Milkin természettudós megállapította, hogy a Nap még 15 trillió évig világít a földre. Mégis. Ez azt minden bizonytalansággal megállapítja...

Pártharc. Egy turista Telavivba érkezett, egész nap sétált a városban és sok furcsaságot látott. Széles szemből látta a turistát. Két óra múlva, mikor félrebró, hogy szoba felé fordult...

Egykor és ma. Megtudnánk mondani, hogy mi a különbség a régi és az új zsidó között? — Nos egykor a zsidó — örök öndör volt és ma — örök turista.

ZSIDÓ HUMOR

Amin Palesztina nevet Kávéház Jeruzsálemben

A Jeruzsálemi Café Vienna homlokzatán a következő felirat olvasható: Egy mokka 2 piaster, egy jó mokka 3 piaster, egy nagyon jó mokka 4 piaster, elsőrendű mokka 5 piaster, Tyűh, ez aztán egy mokka: 6 piaster.

Telavivi órák. Egy turista órákat vásárolt Tel Avivban. A kereskedő biztosítja a vevőt, hogy ez valódi hazai gyártmány és kitűnő szerkezetű...

Revizionisták és poalecionisták. P. Isak Tikvában elhatározta, hogy uccát nevezze el Weizmannról. A revizionisták élesen állást foglaltak a vevő ellen...

Einstein relativitás-tana. Mit értenek relativitás alatt? — Kérde egy hölgy Einstein professzort. — A relativitás teljesen felforgatja és átértékeli hely és idő fogalmait...

Fogak és pártok. A telavivi közlekedési rendőr az uccán két fogat látott. — Igen nehéz megállítani, hogy a fogak melyik pártot tartoznak.

Anglia Palesztina politikája. Tervez az az állítás, hogy Anglia Palesztina politikája kettős arculatú. — Anglia Palesztina politikája — arculatlan.

A kalandos autót. Egy telavivi kereskedő, hogy üzletét gyorsabban lehonnyolhassa, autót vásárolt. Mentelem a kocsi mellett, de mert igen jól a karambololt, rendkívül lassan vezetett átúton az autóját.

15 trillió év. Dr. Milkin természettudós megállapította, hogy a Nap még 15 trillió évig világít a földre. Mégis. Ez azt minden bizonytalansággal megállapítja...

Pártharc. Egy turista Telavivba érkezett, egész nap sétált a városban és sok furcsaságot látott. Széles szemből látta a turistát. Két óra múlva, mikor félrebró, hogy szoba felé fordult...

Egykor és ma. Megtudnánk mondani, hogy mi a különbség a régi és az új zsidó között? — Nos egykor a zsidó — örök öndör volt és ma — örök turista.

NEPUNK

ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTAN

Az erdélyi kulturzsidoság végnapjai

Ha az erdélyi zsidó közvélemény úgy érezte, mint ahogy nem érzik zsidó életünk felelőssé, hogy nem vezérlehetünk, a kulturorthodoxia almerülése, akkor bizonyos, hogy összefognának még most, az utolsó percben és nem apró efemer értéki maradványokra felelősek minden erejükkel.

Iljuszidok elhagyottak tényleg és senki sincs, aki gondját viselné. Ezek óta van szó róla, de még semmi sem jött az, hogy a megvalósítás felé haladna az a kataszter, amely hitotól való végre megmutatni, hogy hány iskolaképzés zsidó gyermek él Erdély bércei között.

Bucuresti-Bukarest. — A kormány erőlyes rendpolitikája segítségével sikerült elnyomni annyira az antiszemita szervezkedést, hogy hosszú ideig csak igen szűk körben fordultak elő az országban ilyenek. A városban Staresniben antiszemita zavargások voltak...

Staresni paraszti lakosságának magatartása rendkívül kedvező méltatásra talált a liberális magyar sajtóban. Különösen azonban zsidó körökben kellet megnyugodni. Staresni földművelő lakossága erőteljes dokumentumot szolgáltatott...

Staresni paraszti lakosságának magatartása rendkívül kedvező méltatásra talált a liberális magyar sajtóban. Különösen azonban zsidó körökben kellet megnyugodni. Staresni földművelő lakossága erőteljes dokumentumot szolgáltatott...

Staresni paraszti lakosságának magatartása rendkívül kedvező méltatásra talált a liberális magyar sajtóban. Különösen azonban zsidó körökben kellet megnyugodni. Staresni földművelő lakossága erőteljes dokumentumot szolgáltatott...

Hol vannak azok a menzák, amelyek házárólag valós tudományok iránt érdeklődő bocherjenket istápolnák? Sehol semmi. Minden először a nemtörődöm, a letargia utpesztőjében. Az az irányzat, amely mindjában rányomja bélyegét a zsidó életre Erdélyben, az nem is gondol arra, hogy nincs rabbi képzés. Sőt ha volna szó róla, elgondolná. Nem gondol arra, hogy nincs tanítóképzés. Ha volna szó róla, tán ellene is volna. Amint egy legvalószínűbb és szinte legösszegezőbb zsidó rétegnek megmentését célzó Többségi zsidó egyesület megalakulását is elvácsolta.

Azok, akik azt hiszik, hogy lopunk csak azért ir dításdóan az erdélyi kulturorthodoxia esődjéről és tragédiájáról és támadja az ált chassidikus feljogást, hogy ezáltal csak "csesmeget" odion az olvasókat, az gondolkodók el ho szasan azon, hogy nincs jelebbiekben orszárszólásban igazunk? Erőly 300,000 zsidóság, abban az összetételben, abban a bázisban, ahogy még most a régi generáció konzerválja megcsinál. Kitaláljuk, ordítunk és harcoljunk a zsidó közvélemény felé, hogy önmaga óssa meg naponta sírját az erdélyi kulturorthodoxia, megfogyalakozott, erőltet és kitalálásban levő élcsopota.

Nem lesz utánpótlás, nem lehet utánpótlás, mert nem lesz az eljövendő generációnak rabbi-kara. Nem lesz-

Az elült hélen szombatra virradó észsake egy szomszédközösséggel fiatalemberekből áll csoport behatolt Staresnibe és az összes zsidó lakások ablakait bevezették. Az éjjeli támadás nagy pánikot idézett elő a zsidó lakosság körében, akik közül többen a támadás közvéleményben súlyosan megsérültek. Az antiszemita csoport ezután a zsinagoga felé tartott, amelynek szintén bevertek ablakláblát, majd megpróbálták a kaput felleszteni, hogy behatoljanak a templomba.

Ezalatt összegyűltek a zsinagoga előtt az átnyúló felment parasztok. Felháborodottan szálltak szembe a zsinagoga rombolóival és nem tértek addig nyugodni, míg ki nem kergettek az antiszemita rendezárokok a községből.

Staresni zsidó-társas feljelentést tettek

nek tanítói. Nem lesznek rendes és a világi éleleti kapcsolatot tartó Talmud chochom askenázai. Jesiváink is romokban, amelyek küzdődik, az is cél-talanul fényereg az ált-chassidizmus járdoszalagján. Minden megüblt pozícióba olyanok kerülnek, akik a kultúrzsidoság képviselői. Visszamegyünk a középkor felé. Visszajutunk a primitív őslapitá, ahol a rendes vallástól tartó, de passz zakkóban járó zsidóságot kikergetik a nem valódosak közé, és egyedül és kizárólag a kultúrzsidoság jár zsidóságot kikergetik a nem valódosak közé, és egyedül és kizárólag a kultúrzsidoság fog orádt állni a kulturorthodoxia romjai felett.

Mi megkondítjuk a pénz-haragot. Szedjük össze még magukat azok, akik hivatottak a megmentésre. Ha van még bennük erő, ha van még bennük szeretet és odaadás a kulturzsidoság fogalma iránt, fogjanak össze. Ha nem, ugy elszűnyednek az ált-chassidizmus Sallója és a vallás nealadóító Charódeset között. Csak így és csak így lehetne még megtartani a nindt. Tanítóképzést, rabbi-képzést, iskolaezgyesületet, minden zsidó gyermekkeléti istápolását, a talmudista ifjak anyagi felsegítését. Ez egy magasztos program. Ha nem valósul meg, akkor a mai erdélyi kulturorthodoxia magának, egysesegyedül sajátmagának köszönheti pusztulását, mielőtt még magasztos hivatását teljesítette volna.

Besarábiai parasztek keltek a megtámadott zsidók védelmére

Bucuresti-Bukarest. — A kormány erőlyes rendpolitikája segítségével sikerült elnyomni annyira az antiszemita szervezkedést, hogy hosszú ideig csak igen szűk körben fordultak elő az országban ilyenek. A városban Staresniben antiszemita zavargások voltak...

Staresni paraszti lakosságának magatartása rendkívül kedvező méltatásra talált a liberális magyar sajtóban. Különösen azonban zsidó körökben kellet megnyugodni. Staresni földművelő lakossága erőteljes dokumentumot szolgáltatott...

Staresni paraszti lakosságának magatartása rendkívül kedvező méltatásra talált a liberális magyar sajtóban. Különösen azonban zsidó körökben kellet megnyugodni. Staresni földművelő lakossága erőteljes dokumentumot szolgáltatott...

Staresni paraszti lakosságának magatartása rendkívül kedvező méltatásra talált a liberális magyar sajtóban. Különösen azonban zsidó körökben kellet megnyugodni. Staresni földművelő lakossága erőteljes dokumentumot szolgáltatott...

